

Sygn. akt: III U 663/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 września 2014 r. w O.

sprawy z odwołania P. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania P. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 30.06.2014r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje P. S. prawo do emerytury począwszy od dnia 17.07.2014r.,
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.06.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił P. S. prawa do emerytury.

P. S. wniósł odwołanie od tej decyzji. Wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć jego zatrudnienie w (...) w W. oraz w Budowlanej Spółdzielni Pracy w O..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Stwierdził, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich warunków wymaganych do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury, gdyż nie legitymuje się on 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. ZUS uznał mu bowiem z tego tytułu jedynie okres 6 lat, 5 miesięcy i 14 dni.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 18.06.2014r. P. S. złożył w ZUS wniosek o emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Po przeanalizowaniu tego wniosku ZUS uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny staż pracy wnioskodawcy

wynoszący łącznie 25 lat, 9 miesięcy i 10 dni. Natomiast z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach ZUS uznał jedynie okres 6 lat, 5 miesięcy i 14 dni dotyczący zatrudnienia w (...) S.A. w okresie 04.05.1992r.-31.12.1998r. - z wyłączeniem okresu, gdy odwołujący korzystał ze zwolnień lekarskich.

Wobec faktu, że P. S. nie wykazał 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach – ZUS zaskarżoną decyzją odmówił mu prawa do emerytury.

P. S. urodził się dnia (...), zatem podstawą ubiegania się przez niego o prawo do emerytury jest art. **184** ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) w zw. z **§4** rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., nr 8, poz.43 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948r. który łącznie spełnił następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący w przypadku mężczyzn 60 lat,
- nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 1.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się ostatecznie do rozstrzygnięcia, czy P. S. zgromadził łącznie 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności – czy pracował w szczególnych warunkach w (...) W. w okresie od 24.06.1977r. do 24.04.1984r. oraz w Budowlanej Spółdzielni Pracy w O. w okresie od 26.04.1984r. do 31.08.1991r.

Na okoliczność pracy w (...)w W.P. S.złożył świadectwo pracy z dnia 24.04.1984r., z którego wynika, że w okresie od 24.06.1977r. do 24.04.1984r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace operatora ciągnika (...).

Z zeznań świadków: Z. A.(k.33) i M. R.(k.33) a także z zeznań odwołującego (k.34) wynika, że odwołujący pracował w (...)w W.jako operator ciągnika (...). Był to ciągnik gąsienicowy przystosowany do prac polowych na terenie górzystym i podmokłym. Wykorzystywano ten sprzęt tam – gdzie ciągniki kołowe nie mogły wjechać. Gdy nie było prac polowych - ciągniki (...) wykorzystywane były do plantowania ziemi, na żwirowniach – do spychania żwiru na potrzeby Rejonu Dróg. Natomiast zimą montowano na ten ciągnik pług śnieżny i służył do odśnieżania. Dodatkowo zimą wykorzystywano ten ciągnik do przewożenia paszy dla bydła, bo innym sprzętem nie można było tam dojechać. (...)miał gospodarstwo rolne o pow. 2.000 ha, hodowano w nim duże ilości bydła i świń. To dla tych zwierząt odwołujący woził paszę. Były to trasy około kilkunastokilometrowe. W ciągu dnia odwołujący musiał pokonać kilka takich tras. Dlatego praca na tym ciągniku była wykonywana przez cały rok w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z zeznań odwołującego wynika dodatkowo, że do kierowania takim ciągnikiem wymagane były uprawnienia na operatora ciężkich maszyn budowlanych i drogowych i P. S. takie uprawnienia miał.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz odwołującego. Świadkowie pracowali razem z odwołującym. Ich zeznania są spójne i wzajemnie się uzupełniają, a przede wszystkim mają potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych.

W aktach osobowych P. S.znajduje się dokument, z którego wynika, że od dnia 21.02.1976r. P. S.nabył uprawnienia do obsługi spycharek i ciągników o wielkości do 100KM. Z umowy o pracę z dnia 24.06.1977r. wynika, że od samego początku zatrudnienia powierzono P. S.obowiązki traktorzysty na ciągniku (...). We wszystkich dokumentach znajdujących się w aktach osobowych określany jest jako kierowca takiego ciągnika.

Mając to na uwadze Sąd uznał, że zachodzą podstawy do zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu od dnia 24.06.1977r. do 24.04.1984r. Jest to stanowisko wyszczególnione w wykazie A, dziale VIII, poz.3 w/w rozporządzenia – gdyż był kierowcą pojazdów gąsienicowych. Okres ten wynosi **6 lat, 10 miesięcy i 1 dzień**.

Na okoliczność pracy w Budowlanej Spółdzielni Pracy w O. P. S. złożył świadectwo pracy z dnia 31.08.1991r., z którego wynika, że w okresie od 26.04.1984r. do 31.08.1991r. wykonywał prace operatora sprzętu ciężkiego.

Z zeznań świadków: H. K. (1)(k.34) i H. K. (2)(k.34) oraz z zeznań odwołującego (k.34) wynika, że odwołujący przez cały okres zatrudnienia w (...)w O.pracował jako operator sprzętu ciężkiego budowlano-drogowego, czyli spycharki. Była to spycharka gąsienicowa. Była wykorzystywana przy budowach oraz przy pracach drogowych do niwelacji ziemi. Spółdzielnia prowadziła wówczas wiele prac budowlanych na terenie O.. Była to m.in. budowa Domu Dziecka, szpitala.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz odwołującego. Świadczyli razem z odwołującym. Obaj także byli kierownikami ciężkich sprzętów budowlanych. Mają zatem wiedzę o charakterze pracy odwołującego w tym okresie. Świadczyli, że sprzęt, na którym pracował odwołujący, zwany był (...) od kraju, w którym był wyprodukowany. To czyni ich zeznanie wiarygodnym. Ich zeznania są spójne i wzajemnie się uzupełniają, a nadto mają potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych.

Z umowy o pracę z dnia 26.04.1984r. wynika bowiem, że od samego początku powierzono P. S.obowiązki operatora sprzętu budowlanego. Do końca zatrudnienia określany był mianem operatora sprzętu. Przy czym z pisma z dnia 19.11.1986r. wynika, że od tej daty aż do odwołania, jednak nie dłużej niż na 3 miesiące w trybie art. 42 § 4 k. p. za zgodą odwołującego się, P. S.został przeniesiony do warsztatu mechanicznego. Z innych dokumentów wynika, że to czasowe przeniesienie miało związek z remontem spychacza (...). Ponieważ brak jest dokumentów, z których wynika, w jakim okresie odwołujący pracował na warsztacie – Sąd przyjął, że trwało to przez maksymalny okres, a zatem przez 3 miesiące, czyli do dnia 19.02.1987r. i okresu tego Sąd nie zaliczył do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Z tych względów Sąd uznał, że zachodzą podstawy do zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu od 26.04.1984r. do 18.11.1986r. (2 lata, 6miesiące i 23 dni) i od 20.02.1987r. do 31.08.1991r. (4 lata, 6 miesięcy i 9 dni). Była to praca wyszczególniona w wykazie A, dziale V poz.3 – czyli praca maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych. Łącznie w Budowlanej Spółdzielni Pracy w O. P. S. przepracował w szczególnych warunkach **7 lat, 1 miesiąc i 2 dni**.

Na marginesie podnieść także należy, że niewłaściwa jest praktyka ZUS polegająca na wyłączeniu z pracy w szczególnych warunkach okresu, gdy odwołujący korzystał ze zwolnień lekarskich. Dotyczy to okresu zatrudnienia w (...) S.A. w okresie od 04.05.1992r. do 31.12.1998r. Okres ten wynosi **6 lat, 7 miesięcy i 28 dni**. I taki okres winien być zaliczony przez ZUS do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Kwestia zaliczania tych okresów została przesądzona przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23.04.2010r. Zgodnie z nim – okresy, za które ubezpieczony otrzymał po dniu 14.11.1991r. wynagrodzenie za czas choroby, a które przypadły w okresie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, należy zaliczyć do okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Sąd Najwyższy podniósł, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. określonego w art.184 w/w ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r. (II UK 313/09). Taka interpretacja wynika z faktu, że ustawodawca w art.184 w/w ustawy utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym. Przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art.184 ustawy, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Stąd ocena, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. określonego w art.184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca

2004r. Analogiczne stanowisko zajął także Sąd Apelacyjny w Białymstoku (III AUa 301/13), a także stanowisko takie wielokrotnie wyrażał Sąd Okręgowy w Ostrołęce.

Po zsumowaniu okresów z (...) w W. (6 lat, 10 miesięcy i 1 dzień) oraz z (...) w O. (7 lat, 1 miesiąc i 2 dni) z okresem pracy w (...) (6 lat, 7 miesięcy i 28 dni) – P. S. wykazał na dzień 01.01.1999r. staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze **20 lat 7 miesięcy i 1 dzień.**

Z tych względów Sąd uznał, że P. S. spełnił wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o art.184 powoływanej na wstępie ustawy i przyznał mu prawo do emerytury począwszy od dnia 17.07.2014r. stosownie do treści art.129 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd na mocy art. ~~477~~¹⁴**§2 k.p.c.** zmienił zaskarżoną decyzję.

Stosownie do treści **art.118 ust.1 a** w/w ustawy – Sąd, orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie ZUS nie ponosi takiej odpowiedzialności. Ocena, czy sporne okres należy doliczyć P. S. do stażu pracy w szczególnych warunkach, wymagała bowiem przeprowadzenia postępowania dowodowego, co możliwe jedynie przed Sądem.

W tym zakresie Sąd orzekł na mocy **art.118 ust.1 a** w/w ustawy.